

**Geografické rozhledy – časopis
pro další vzdělávání v geografii
Ročník 31 (2021–2022), číslo 3**

Vydává Česká geografická společnost, z. s.
v Nakladatelství P3K, s. r. o., www.p3k.cz

Adresa redakce: Univerzita Karlova,
Přírodovědecká fakulta,
Albertov 6, 128 00 Praha 2
redakce@geograficke-rozhledy.cz
www.geograficke-rozhledy.cz

 [geograficke.rozhledy](https://www.facebook.com/geograficke.rozhledy)
 [geografickerozhledy](https://www.instagram.com/geografickerozhledy)

Šéfredaktor: Miroslav Šifta

Redakce: Petr Karas, Lenka Pavelková

Redakční rada: Barbara Baarová,
Jan D. Bláha, Artur Boháč, Dana Fialová,
Jindřich Frajer, Daniel Gurňák, David Hána,
Martin Hanus, Klára Hulíková, Jakub Jelen,
Jan Kopp, Marek Křížek, Silvie R. Kučerová,
Jakub Lysák, Jiří Martínek, Tomáš Matějček,
Darina Misařová, Aleš Nováček,
Pavel Raška, Dana Řezníčková,
Hana Svobodová, Miroslav Šobr
Layout: Vít T. Luštinec, Karel Kupka
Sazba a zlom: Nakladatelství P3K, s. r. o.
Tisk: Grafotechna plus, s. r. o.

Distribuci a předplatné zajišťuje jménem
vydavatele firma SEND Předplatné.

Předplatné objednávejte na:

www.send.cz/geografickerozhledy.

Časopis vychází 5× ve školním roce. Roční
předplatné 395 Kč. Cena za jednotlivé číslo
79 Kč. Bližší informace o nových cenách
naleznete na webu Geografických rozhledů.
Redakční uzávěrka 12. 1. 2022, číslo 3
vyšlo 11. 2. 2022. Podávání novinových
zásilek povoleno ředitelstvím pošt Praha
č. j. 139/92 – NP, ze dne 17. 11. 1992.
MK ČR E 5922, ISSN 1210-3004.

Časopis je zařazen na Seznam recen-
zovaných neimpaktovaných periodik
vydáváných v Česku. Je vydáván s finanční
podporou Akademie věd ČR.
Toto číslo vzniklo s finanční podporou
Nadace Český literární fond.

Foto na titulní straně:

K volbám patří předvolební kampaň, debaty
kandidátů, hodnocení jejich programu
i samotné sčítání hlasů a v případě parla-
mentních voleb i následná vyjednávání
o vytvoření vlády a mnoho dalších aspektů,
přičemž všechny z nich svým způsobem od-
rážejí (nejen) politickou kulturu v zemi. Na tu
naši, českou, jsme se s nadsázkou zaměřili
na obálce tohoto čísla. Zdroj: Macrovector /
Shutterstock.com, upraveno.

Obsah

TÉMA ČÍSLA

Parlamentní volby 2021 z geografické perspektivy (Radek Pileček, Tomáš Kostecký)	4
Kde lidé volia populistickou radikální pravici? (Dominik Kevický)	6
Volební manipulace v Česku (Radek Pileček)	10
Jak se můžeme zapojit do fungování obce aneb volby jsou jenom začátek (Lenka Hellebrandová, Petr Svoboda)	14
Irácké parlamentní volby 2021: nejistá cesta v nestabilní zemi? (Filip Sommer)	18

KALEIDOSKOP

GEOGRAFIE A ŠKOLA

Volby jako téma pro výuku geografie (Ivana Havlíková)	24
Kognitivní náročnost učebních úloh v zeměpisu a matematice: prostor pro vzájemnou inspiraci? (Natálie Kotýnková, Pavlína Netrdová)	28
Zeměpisnou olympiádu ani lockdown nezastavil (Martin Větrovský)	32

VĚDA, VÝZKUM A INOVACE

Fantomové hranice jako zdroje dat pro porozumění volbám (Martin Šimon)	36
--	----

AKTUALITY

38

Úvodník

Volby jsou základním stavebním kamenem demokracie. Pomocí voleb občané vybírají (volí) své zástupce do zastupitelských orgánů veřejné moci a předávají jim některé ze svých pravomocí. Tím se podílejí na chodu země či jiného regionu (různých měřítek i typů).

Možnost volit by měla být výsadním právem pro všechny lidi na světě, proto je také zakotvena v Listině základních práv a svobod. Volební právo a celé volební procesy a mechanismy řízení institucí zákonodárné, výkonné a soudní moci, definují i ústavy jednotlivých států. Výsledkem vývoje moderního volebního práva jsou některé základní znaky a zásady, které se promítají do ústav ve většině zemí světa. Mezi ně patří všeobecnost (právo volit mají všichni bez ohledu na rasu, pohlaví, sociální původ atd., avšak s ohledem na podmínky stanovené zákonem – například věk), rovnost (jeden volič rovná se jeden hlas), přímost (volič hlasuje osobně, zastoupení není možné) a tajnost (volba je tajná, nikdo není oprávněn zjišťovat, kdo komu dal svůj hlas).

Demokratické volby jsou založené na principu přirozené výměny vládnoucích stran a postů bez nutnosti převratů. Volby však probíhají i v nedemokratických zemích. V autoritářských a totalitních režimech je však vládnoucí garnitura využívá jen pro utvrzení své moci. Manipulace, propaganda a podvody se ale bohužel s volbami pojí všude po světě.

Geografie (zejména ta politická) má s volbami mnoho co do činění. Existuje i samostatný geografický podobor zvaný volební geografie. A právě tento obor vám přiblíží toto číslo Rozhledů. Geografickou perspektivou nahlíží na výsledky podzimních parlamentních voleb v Česku, participativní politiku na obecní úrovni, populismus, volební manipulaci, na to, jak téma voleb uchopit ve výuce geografie, nebo i na volby v Iráku.

Přejeme příjemné čtení a úspěšný rok 2022!

Miroslav Šifta